

че не сж намѣрени сигурни източници. И азъ смѣтамъ, че най-голѣмото достоинство на този законопроектъ, най-голѣмото негово предимство е, че сж намѣрени сигурни източници за целитѣ, които той си поставя. Една отъ първитѣ директиви, които дадохъ при изработването на този законопроектъ бѣше тази: недейте слага успѣха на уредбата на читалищата върху несигурни източници!“...

Тоя законъ действително обезпечи значителни срѣдства на читалищата и оказа благотворно влияние върху цѣлокупния развой на нашето читалищно движение. Всички читалищни и културни дейци въ страната засвидѣтелствуватъ своята голѣма признателностъ и почитъ къмъ уважаемия Никола Найденовъ за неговото голѣмо дѣло въ областта на родната култура съ създаване на тоя законъ. Както отдѣлнитѣ читалища, така и тѣхнитѣ съюзи — окръжнитѣ и върхъвния, отидоха бързо къмъ възходъ; на читалищното дѣло се даде една сравнително много голѣма подкрепа и се обезпечи неговото правилно и сигурно развитие. Тоя законъ отбеляза особено благоприятни придобивки за нашето читалищно дѣло. Трѣбва особено да се отбележи, че като първи резултатъ ние имаме, следъ създаване на закона, откриване на много читалища въ страната. Така до 1926 год. ние имаме всичко 1113 читалища въ страната, а само презъ периода отъ 1926 до 1930 г. се създадохъ при действието на закона 1604 читалища. Нѣма съмнение, че тия новосъздадени читалища сж доста слаби, обаче, все пакъ тѣ сж едно добро начало и вече много отъ тѣхъ развиватъ една задоволителна културно-просвѣтна дейностъ. Все по силата на тоя законъ действующитѣ въ страната читалища презъ 1933 год. сж придобили недвижими имоти (ниви) на стойностъ 43.423.000 лева¹⁾. Приходите (въ размѣръ 5% отъ училищнитѣ имоти (чл. 9 отъ закона) презъ 1934 год. сж възлизали общо за всички читалища къмъ 2.000.000 лв., а приходитѣ отъ недвижимитѣ имоти, съ които сж оземлени читалищата все по силата на закона, за сжщата година възлизатъ на около 3.000.000 лв. Независимо отъ тия приходни пера, нашитѣ читалища съ сжщия законъ бѣха признати за юридически лица и бѣха освободени отъ нѣкои фискални и други тяжести. Така: всѣка община е длъжна да осигури подходящи мѣста за постройка на удобни читалищни помѣщения, както и да съдействува за изграждането имъ (чл. 15). Имуществата на читалищата: сгради, книги, покжщина сж неотчуждаеми и подлежатъ на секвестъръ, а вечеринкитѣ, забавитѣ, театралнитѣ и кинематографни представления, градинскитѣ увеселения и др. т., уреждани отъ народнитѣ читалища, се освобождаватъ отъ данъци, акцизи, такси и берии (чл. 16). Благотворното влияние на тоя законъ е много голѣмо.

Следъ това конгресътъ пристѣпи къмъ разглеждане въпроса за съюзната лотария. Биде докладванъ проекта на управителния съветъ и решението му да бѣде спрѣна лотарията, до като се произнесе по нея конгресътъ. Конгресътъ реши да се разиграе лотария и то съ 250.000 билети отъ по 5 лева единия, като $\frac{2}{5}$ отъ тѣхната нето стойностъ остане за читалищата, които продаватъ билетитѣ, а $\frac{3}{5}$ се дадатъ на съюза за разиграване на лотарияти (за разности и печалби), за съюзната каса и за фонда на съюза (съюзенъ домъ).

¹⁾ „Статистически годишникъ на Царство България“ 1935 год. по-нови точни данни нѣмаме.